

TÜRKİYE'DE KEÇİLERDE SÜT VE ET VERİMİNİ ARTTIRMA YOLLARI YA DA İNSAN-ORMAN İLİŞKİLERİNİN DÜZENLENMESİNDE KEÇİLERDE VERİM ISLAHI

Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI
E.Ü.Ziraat Fakültesi Bornova-İzmir
E-Posta: kaymakci@ziraat.ege.edu.tr

Keçilerden süt, oğlak(et), tiftik ve kıl gibi ürünler elde ederiz. Bunlar arasında sütün yapısal özelliklerinden dolayı özel bir önemi vardır. Türkiye'de keçilerden sağlanan süt üretimi, ağırlıklı olarak yurdumuzun her yanına yayılmış kıl keçilerinden sağlanır. Bunları, Ege, Marmara kıyı bölgeleri ve Güneydoğu Bölgesi'nde yayılmış süt tipi keçiler izler. Kıl keçileri, orman içi ve kenarı köylerde yaşayan insanların en önemli geçim kaynağını oluşturur. Bununla birlikte, yurdumuzda keçilerin orman için zararlı bir hayvan türü olduğu belirtilerek ortadan kaldırılması gerektiği söylemi geçerli olmuştur. Bu görüş ışığında uygulanan kamu etkinliklerinde keçi yerine süt ineği ve besi danası gibi hayvanların ikame edilmesi konusunda projeler devreye sokulmuştur. Ancak bu projelerin istenilen ölçüde başarıyla sonuçlanmadığı da gerçektir.

Türkiye Ziraat Fakülteleri tarafından yapılan önermelerde ise kıl keçisi yetiştiriciliği yerine melez süt keçisi yetiştiriciliğinin devreye sokulması görüşü ileri sunulmuş, bu doğrultuda kırk yılı geçen süreçte bilimsel çalışmalar yürütülmüştür. Çalışmalar sonucunda, melez süt keçilerinin aynı çevre koşullarında bile kıl keçilerine göre 2-5 kat daha verimli olduğu saptanmıştır. Böylelikle gelir kaybına neden olmaksızın kıl keçi sayısında hızlı bir azalmanın gerçekleştirilebileceği görülmüştür. Ziraat Fakülteleri, ova köyleri için ise daha entansif nitelikte sütçü tiplerin elde edilmesi çalışmalarını da planlamışlardır.

Saha düzeyinde melez süt keçisi yaygınlaştırma etkinlikleri, ilk aşamada Ege, Ankara ve Çukurova Üniversiteleri'nin, Tarım Bakanlığı ile birlikte yayım çalışmaları ile başlamıştır. 1985 yılından sonra duraksama geçiren bu çalışmalar, son yıllarda Onsekiz Mart, Uludağ, Mustafa Kemal Üniversiteleri'nin de devreye girmesi ile yeniden hızlanmış gözükmetedir. Bugün İzmir, Manisa, Balıkesir, Bursa ve Çanakkale gibi illerde damızlıkçı süt keçisi işletmeleri ortaya çıkmıştır. Bu konuda önemli bir gelişme de başta İzmir olmak üzere kimi illerde Damızlık Koyun-Keçi Yetiştirici Birlikleri'nin kurulmaya başlaması olmuştur.

Türkiye'de süt keçisi yetiştiriciliğinin güncelleşmesinde bir çok etmenin rol oynadığı söylenebilir. Ancak bu etmenlerin başında keçi sütü ve ürünlerinin lezzet, aroma ve kalitesiyle ekonomik açıdan giderek önem kazanması konusu gelmektedir. Aslında, kırsal kesimde geleneksel olarak daha çok aile tüketimine yönelik olarak üretilen keçi peyniri, günümüzde kentleşmenin yoğunlaşması ve turizmin gelişmesiyle giderek aranan bir duruma getirmiştir. Diğer yandan, gerekli standartlar sağlandığı takdirde, keçi peyniri başta olmak üzere, keçi ürünleri açısından, başta Avrupa Birliği (AB) Ülkeleri olmak üzere, kimi ülkelere dışsatım yapma olanağı da ortaya çıkmıştır. Bütün bu gereksinimleri karşılamak üzere keçi peyniri üretiminin Türkiye'de endüstriyel aşamaya geldiği de görülmektedir.

KEÇİ YETİŞTİRİCİLİĞİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

1. Türkiye, 6.7 milyon baş keçi varlığına sahiptir. Sayı bakımından yurdumuz Avrupa ve Akdeniz Ülkeleri arasında birinci, dünyada on beşinci sıradadır. Bununla birlikte, son yirmi yılda keçi varlığımızın çoğunluğunu oluşturan kıl keçi sayısında %65, Ankara keçisinde %95'e varan düzeylerde azalmalar olmuştur.

2. Türkiye keçi varlığının %96'sını kıl keçisi oluşturur. Bunu, Orta Anadolu'da Tiftik keçisi ile Ege, Marmara ve Akdeniz kıyı şeridinde Malta / Malta melezleri ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki Kilis keçileri izler. Malta / Malta melezleri ve Kilis'ler, süt tipi keçilerdir. Bunların dışında özellikle Batı Anadolu kıyı şeridinde Türkiye Ziraat Fakülteleri, ağırlıklı olarak Ege Ziraat Fakültesi'nin çalışmaları sonucunda yaygınlaştırılan Saanen / Saanen melezlerinin varlığı da gözlemlenir olmuştur. Araştırmacılar bu sütçü tipleri Türk Saanen'i olarak adlandırılmaktadırlar. Tiftik keçisi ise, ağırlıklı olarak Ankara çevresi olmak üzere Orta Anadolu Bölgesi'nde yetiştirilir. Gen kaynağı Anadolu olan tiftik keçileri ihmal ve aymazlıklar nedeniyle yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bırakılmışlardır.

3. Türkiye'de, toplam süt üretiminin %2.62'si (280 bin ton), et üretiminin %3.3'ü (11.488 ton) ve deri üretiminin %10.16'sı (632.746 adet) keçiden sağlanır. Ayrıca keçilerimizden 2740 ton kıl ile 330 ton tiftik üretimi de söz konusudur. Toplam hayvansal üretim değerinin ise, yaklaşık %7'si keçi üretim etkinliğinden elde edilmektedir.

4. Türkiye'de keçilerden elde edilen sütün ağırlıklı bir kesimi işletme (aile) içinde kullanılmaktadır. Geri kalanı ise, mandıralara çiğ süt olarak pazarlanmakta ya da peynire işlenerek yerel pazarlarda ve tüccarlara satılarak değerlendirilmektedir. Keçi sütü ayrıca, beyaz peynir üretiminde inek ya da inek + koyun sütü ile birlikte işlenmektedir. Son yıllarda ise kimi büyük firmaların keçi peyniri üretimi çalışmalarına başladığı bilinmektedir.

Keçi eti ise, yine orman içi ve kenarı köylerde tüketilir. İç pazara sunulan keçi etinin oldukça düşük düzeyde olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, dünya keçi eti pazarında, özellikle Körfez ve Yakınoğu ülkelerinde Türkiye'nin önemli bir payı vardır.

Keçi lifleri de, iç pazar yanında önemli bir dışsatım ürünü olarak değerlendirilirler. Tiftik ve kılın çağdaş teknolojilere göre işlenmesi, yeterince ele alınmamıştır.

5. Keçi yetiştiricileri, başta süt olmak üzere oğlak ve erkek gibi ürünlerini değerlerinin çok altında pazarlamak zorunda kalırlar. Örneğin, pazarlanabilen keçi sütünün %90'ından fazlası, bir yıl öncesi mandıracılardan almak zorunda kaldıkları avanstan dolayı, çok ucuza satılır. Bir başka deyişle pazarlamada aracılar egemendir. Buna karşılık, yem, ilaç gibi girdiler pahalıya sağlanır. Kısaca keçi yetiştiricileri teknik olduğu kadar ekonomik olarak da örgütsüzdürler. Göçerlerin ve topraksızların dışında tarım arazisine sahip olanlar bile küçük ve cüce ölçekli işletmeler olduğu için toplumun ve hayvan yetiştiricilerinin en yoksul kesimini oluştururlar.

6. Türkiye'de keçi yetiştiriciliği yukarıda da değinildiği gibi, ağırlıklı olarak küçük ve cüce işletmeler, topraksız işletmeler ve giderek azalan sayıda tam ve yarı göçerlik şeklinde yapılır. Keçilerin beslenmesi de köy meraları ile orman içi ve kenarı meralarda gerçekleştirilir. Ormanda keçi otlatması yasak olmasına ve cezai önlemlere karşın orman içi ve kenarı köyler için keçi yetiştiriciliği hala başat üretim dalı olarak varlığını sürdürmektedir. Başka seçenekleri olmayan bu sosyal katmanlarca, insan-orman ilişkileri önemli sorunları yapısında taşımaktadır.

7. Türkiye’de, sayıları 17.700’ü bulan orman içi ve kenarı köylerde 8 milyonu geçen insan yaşar. Keçinin bu köyler için yaşamsal bir önemi olmakla birlikte, ormanlarımızın korunması açısından, kimi çevrelerce ve kentlerde akla gelen başlıca çözüm, kıl keçinin ormandan uzaklaştırılması ya da kesilmesi şeklinde ortaya konulmuş, bu doğrultuda ekonomik, sosyal, yönetsel ve teknik uygulamalar yapılmıştır.

8. Keçi-orman ilişkisine, insan-orman ilişkisi bağlamında yaklaşan Türkiye Ziraat Fakülteleri Akademisyenleri ise, sorunun çözümünde öncelikle yapılacak işlerden birisinin, özellikle orman içi köylerin ormansız bölgelere taşınması ve topraklandırılmasını öngörmüşler; taşınamayan köylerde de kıl keçisi varlığının ıslahını planlamışlardır. Bu bağlamda, kıl keçilerinin melez sütçü keçilere dönüştürülmesi çalışmaları sürdürülmüştür. Yerel süt keçilerinin ıslahı amacıyla da yine ağırlıklı olarak melezleme çalışmalarının yoğunluk kazandığı söylenebilir.

Bununla birlikte, Ziraat Fakülteleri’nin özverili çalışmalarına karşın, araştırmalardan elde edilen olumlu sonuçların, saha koşullarına aktarılmasının, Batı Anadolu kıyı şeridindeki örnekleri dışında sınırlı kaldığı görülmektedir.

NE YAPMALI?

KEÇİLERDE NESİL ISLAH YOLLARI

Süt Veriminin Islahı

1. Türkiye keçi varlığının ağırlığını oluşturan kıl keçilerinde nesil ıslahı etkinliklerinin iki boyutta geliştirilmesi planlanmalıdır. Birinci boyutu, kıl keçilerinin ağırlıklı olarak melez süt keçilerine dönüştürülmesi doğrultusunda olmalıdır. Orman içi ve kenarı köylerde, keçi yetiştiricilerinin başka seçenekleri yoktur. İkinci boyutu ise, özellikle ova ve yamaç yerlerde entansif nitelikte, ancak sürü keçiciliğinden ziyade küçük sürüler halinde süt keçiciliğinin geliştirilmesi doğrultusunda olmalıdır.

2. Bu amaca yönelik olarak ilk aşamada Saanen, Alpine, Alan Alaca gibi yüksek verimli kültür ırklarının dış alımı ve saf yetiştirilmesi, bir başka deyişle Çekirdek Damızlıkçı İşletmeleri (Nukleus Populasyonlarının) oluşturulması gerekir. Bu işletmelerden, melezleme yapılacak Damızlıkçı İşletmelere (Damızlık İstasyonları) gen aktarımı yapılmalıdır. Damızlıkçı işletmelerde, kalıcı melezleme programlarıyla yeni sütçü tipler oluşturulmalıdır. Damızlıkçı işletmelerde, kalıcı melezleme programlarıyla yeni sütçü oluşturulmalıdır. Damızlıkçı işletmelerde elde edilen melez sütçü tipler, ağırlıklı olarak erkek damızlıklar, Üretim İşletmeleri (Hedef Yetiştiriciler)’nde kıl keçilerinin melezlenmesinde kullanılacaktır. Erkek materyal, koşullara bağlı olarak test edilmiş teke ve sperma (taze ya da dondurulmuş) şeklinde aktarılmalıdır. Bu bağlamda bölgesel düzeyde keçi yapay tohumlama merkezleri kurulmalıdır. Çekirdek Damızlıkçı ve Damızlıkçı İşletmeler özel ya da kamu nitelikli olabilir.

3. Melez süt keçisi yetiştiriciliği yanında Kilis ve Malta gibi, kimi yerli sütçü keçi ırklarının ıslahında seleksiyon ve melezleme etkinliklerinin de önemi unutulmamalıdır. Bu genotiplerin melezleme ile ıslahında Saanen, Beyaz Alman ve Damaskus’dan yararlanabilir.

Et Veriminin Islahı

Kıl keçilerinin ağırlıklı olarak sütçü melez tiplere dönüştürülmesi dışında, yine melezlemeden yararlanılarak et verimlerinin iyileştirilmesi için de Boer gibi, keçilerinden yararlanılması söz konusu olabilir. Bu tip çalışmalar kullanma (ticari) melezlemesi şeklinde olduğu kadar çevirme ya da tip geliştirilmesi şeklinde de yürütülebilir.

Tiftik Veriminin Islahı

Tiftik keçilerinin ıslahında ise, ağırlıklı olarak saf yetiştirme ve seleksiyon yöntemleri uygulanmalıdır. Bu bağlamda, ıslah etkinliğinin planlanması, ulusal düzeyde bir proje ile gerçekleştirilmelidir.

KEÇİLERİN BESLEMESİ ÖNERİLERİ

1. Keçilerinin beslenmesinde meraya çıkarma son derece önemlidir. Nitelikli mera alanları özellikle süt keçilerinin yaşama payı gereksinimlerini rahatlıkla karşılayabilir. Bununla birlikte meralarımızın besleme yeteneklerini ve bölgesel ayrımlarını dikkate alarak özellikle aşım, gebeliğin son ayları ve laktasyonun başlangıç dönemleri gibi kritik dönemlerde keçilere mutlaka ek yemleme yapılmalıdır. Dengeli ve yeterli bir besleme düzeni keçilerden elde edilen verimleri artıracığı gibi oğlak ve keçi ölümlerini de önemli ölçüde azaltacaktır.

Kültür ırkı yetiştirecek Çekirdek Damızlıkçı İşletmeler için ise daha entansif nitelikte bir besleme uygulanmalıdır. Bu bağlamda sütçü keçilerin beslenmesinde kullanılacak kaba ve yoğun yemlerin protein, enerji, mineral ve vitamin içerikleri nitelik ve niceliksel olarak yeterli düzeyde olmalıdır.

2. Keçisi yetiştiriciliğinde, özellikle kaba yem gereksinmesinin işletme içinde üretimi zorunludur. Merada otlatmanın sınırlandığı dönemlerde, kaba yem kaynağı olarak yeşil yem, hasıl, kuru ot ve silajdan yararlanılabilir.

Yeşil otun bulunmadığı dönemlerde ise, iyi hazırlanmış silo yemleri, sindirilebilir besin maddeleri açısından yeşil otlara en yakın düzeydedir. Silo yemi üretimi için, silaj mısır, silaj sorgun ve sorgun-sudan otu melezi uygun türlerdir.

3. Türkiye’de oğlak besisi kavramı henüz gelişmemiştir. Bununla birlikte, kimi Avrupa Ülkeleri’nde süt oğlağı karkasının değeri giderek artmaktadır. Bu nedenle yurdumuzda da özellikle erkek oğlakların süttan kesimden sonra kısa-orta süreli yoğun besi izlenceleri üzerinde durulmalıdır. Yapılan ön çalışmalarda beside en uygun kesim ağırlığının 11-25 kg olduğu belirlenmiştir.

4. Oğlak besisi ve anaç keçilerin beslenmesinde, kaba yem açığının kapatılmasında üre ile muamele edilmiş saman, özellikle buğday samanından da yararlanmak olasıdır.

KEÇİLERDE KORUYUCU HEKİMLİK NASIL OLMALI?

1. Keçi yetiştiriciliğinde, hayvanların bireysel sağıtımından daha çok koruyucu hekimliğe önem verilmesi, ekonomik olduğu kadar, üretimin artırılması ve insan sağlığının korunması açısından da önemlidir.

2. Koruyucu hekimlikte, bulaşıcı hastalıklara karşı savaşımında en rasyonel yol, doğru aşılama programlarını uygulamaktır. Keçilerde bölgelere göre değişmekle birlikte

Şap, Brusellasis, Çiçek, Keçi Ciğer Ağrısı, Koyun-Keçi Vebası gibi hastalıklara karşı aşı yapımı mutlaka uygulanmalıdır.

Keçilerde asalaklara karşı savaşımında ise asalaksal invazyon ve enfestasyon durumu göz önüne alınarak planlanmalıdır.

3. Keçileri, yaz ve sonbahar mevsimlerinde daha fazla hastalığa yatkın oldukları, sağlık sorunlarının keçilerde vücut kondisyonuna önemli alanda yansıdığı, oğlaklarda ise en önemli sağlık sorunlarının başında ishal olduğu ve bunun büyümeyi olumsuz olarak etkilediği bilinmelidir. Bu bağlamda keçilerin hastalıklara yatkınlık özelliğinin bir seleksiyon ölçütü olarak da ele alınması olasıdır.

4. Türkiye’ de “Hayvan Sağlığı Zabıtası Kanunu” günün değişen koşullarına göre düzenlenmeli, konuyla ilgili kurum, meslek odaları ve yetiştiricilerin bir araya gelmesiyle İl ve İlçeler dikkate alınarak hastalıklarla savaş programları belirlenmelidir.

KEÇİ ÜRÜNLERİ NASIL İŞLENMELİ?

Keçi Sütü

1. Türkiye’de de diğer ülkelerde olduğu gibi keçi sütü genellikle peynir yapımında kullanılır. Bu nedenle, yurdumuzda da, turistik bölgelerde yada yabancıların yoğun olduğu yörelerde dışalım yoluyla karşılanan peynir gereksinmesini karşılamak üzere içte keçi peyniri üretiminin geliştirilmesi sağlanmalıdır. Burada endüstriyel üretim kadar küçük birimlerdeki geleneksel yöresel üretim de önemlidir.

2. Keçi peynirinde pazarlama stratejilerini geliştirirken, geleneksellik ve mevsimsel bulunurluk dikkate alınmalı, yetiştiricilerin, peynir üreticilerinin ve tüketicilerinin birlikte oluşturdukları sosyal değerler ve alanlar göz önüne alınmalıdır.

3. Keçi sütünün mevsimselliği dikkate alınarak keçi peynirlerinin konserve edilmesi yanında telemenin dondurulması yada sütün konsantre edilerek saklanması da gerekli özen gösterilmelidir.

4. Keçi sütünün aroması yanında kolay sindirilebilme yeteneğinden yararlanmak için probiyotik ürünlerin üretimi yaygınlaştırılmalı ve tüketimi özendirilmelidir.

5. Keçi sütünün kimi sindirim ve alerjik hastalıklarının sağıtımındaki işlevleri de dikkate alınarak kentlerde de tüketimi öğütlenmeli ve bununla ilgili pastörize sanayi geliştirilmelidir.

Oğlak Ve Keçi Eti

Oğlak ve keçi etlerinin işlenmesinde AB ölçütleri dikkate alınmalıdır.

Tiftik Ve Kıl

Tiftik ve kılın işlenmesinde de, çağdaş teknolojiden yararlanılmalıdır.

KEÇİ-ORMAN / İNSAN-ORMAN İLİŞKİLERİ NASIL DÜZENLENMELİDİR?

1. Keçi-orman ilişkisi, her şeyden önce, insan-orman ilişkisinin bir sonucudur. Bu nedenle, konuya öncelikle orman içi ve kenarı köylülerin dirlik sorununun çözümü açısından yaklaşılmalıdır. Ormanlarımızın korunması ve geliştirilmesi konusu, bu bağlamda ele alınmalıdır.

2. İnsan-orman ilişkisinin çözümünde yapılacak ilk iş, orman içi köylerin ormansız alanlara taşınması ve topraklandırılmasıdır. Taşınamayan köylerde ise uygulanacak kıl keçisi ıslahı çalışmalarında orman örgütünü de içine alacak bir eşgüdüm mutlaka bir gereksinime vardır. Bu eşgüdüm sağlanmadan yapılacak etkinlikler başarısız kalacaktır.

3. Türkiye’de bu güne değin izlenecek ormancılık politikaları, kıl keçisini yok etmeye yönelik olmuştur. Bu politikaların tekrar gözden geçirilmesi gerekmektedir.

4. Orman içi otlakların ıslahı ve maki alanlarının kimi zonlama yöntemleri kullanılarak, ot ve yem bitkisi üretimine ayrılmasıyla bu (keçi) üretimin desteklenmesi olasıdır. Bu açıdan, orman içi otlatmacılık konusu bir sistem olarak ele alınmalı, en uygun seçeneğin belirlenmesi ile otlatma planları yapılmalıdır.

5. Melez süt keçisi yetiştiren ya da yetiştirecek üreticilerin orman meralarına, yukarıda belirtildiği üzere denetimli bir şekilde yararlanılmasını sağlayacak yasal düzenlemeler yaşama getirilmelidir.

KEÇİ YETİŞTİRİCİLİĞİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE EKONOMİ – POLİTİKA ÖNERİLERİ

Keçi nesil ıslahı çalışmalarında, elde edilen sonuçların yetiştirici düzeyinde yaygınlaştırılması için, diğer hayvansal üretim dallarında olduğu gibi, birbiriyle bağlantılı ekonomi-politikalarla desteklenmesi zorunludur. Bunların başlıcaları şunlardır:

1. Üretim Politikaları

1.1 Türkiye’de süt ve et gibi keçi ürünlerinin fiyat oluşumunda da desteklemeler ve düzenlemeler yapılmalıdır. Bu amaçla, kısa dönemde AB’nde olduğu üzere diğer alt yapı desteklenmeleri dışında en azından pirim düzenlenmesine geçilmelidir. AB’ de şimdiki durumda, süt tipi oğlak başına ödenen 16.8 Euro dışında, anaç keçi başına da yine 16.8 Euro pirim uygulaması yapılmaktadır. Ayrıca, keçi yetiştiriciliğinin geleneksel olarak yapıldığı bölgeleri korumak içinde hayvan başına yıllık 7 Euro (tamamlayıcı) pirim uygulaması da söz konusudur. AB iç piyasasında, özel stoklama uygulamasına da gerektiğinde başvurulmaktadır.

Tiftik keçiciliğinin yeniden canlandırılması, böylelikle dokuma endüstrisinin nitelikli tiftik gereksiniminin yeterince karşılanması için özel bir desteklemeye gereksinime vardır. Destekleme yaşamsal bir zorunluluktur.

1.2 Orta ve uzun dönemde ise işletmelerin büyüyerek uzmanlaşmış süt tipi keçi işletmeler durumuna dönüştürülmesi sağlanmalıdır.

1.3 Ulusal Süt Kurulu yapısı içine Damızlık Koyun-Keçi Yetiştirici Birliklerinin de alınması sağlanmalıdır.

2. Pazarlama Politikaları

1.2 Keçi ürünlerinin üretiminden tüketiciye ulaşımaya kadar geçen süreç içinde, yatay ve özellikle dikey bütünleşmeye dayalı bir pazarlama modeli gerçekleştirilmelidir. Böyle bir model, üretimi artıracak gibi pazarlamada da tüketiciyi ve üreticiyi koruyacaktır. Bu modelin adı, AB ve diğer ülkelerde olduğu üzere Tarımsal amaçlı Kooperatiflerdir.

1.3 Pazarlamada egemen olması istenen ve önerilen örgütlenme biçimi Tarımsal amaçlı Kooperatifler olmakla birlikte kimi yerlerde sözleşmeli üretim modeli de gerçekleştirilebilir.

Bir başka model ise özellikle süt keçiciliğinin daha sınırlı ölçüde küçük aile üretimi (butik üretim) olabilir. Bu işletmeler kendi keçi sütlerinden özel peynirler üreterek pazarlayabilirler.

1.4 Dış ticaretle ilgili pazarlama politikalarında da özellikle keçi dışsatımında yurtiçindeki anaç varlığının aşırı sömürülmesine yol açan uygulamalardan kaçınılmalıdır.

3. Örgütlenme Politikaları

3.1 Pazarlanma politikalarında belirtildiği üzere süt keçisi işletmelerinin gereksinme duydukları yem, ilaç, damızlık gibi girdilerin sağlanması ile süt, et ve tiftik gibi çıktıların değerlendirilmesinde egemen ekonomik örgütlenme biçimi Tarımsal amaçlı Kooperatifler olmalıdır.

3.2 Yetiştiricilerin teknik örgütlenmesi ise Damızlık Koyun-Keçi Yetiştiricileri Birliği ile sağlanmalıdır. Şimdiki durumda, Birlik sözleşmesinde ıslah etkinlikleri ekonomik etkinlik ile birlikte ele alınmış, sonuç olarak Birlik'e pazarlama ve üretim konularında da işlevler yüklenmiştir. Birlikler'in ıslah örgütlenmesini başarıyla gerçekleştirebilmesi için ekonomik konuların dışında tutulması gerekmektedir.

4. Yasal Düzenlemeler

4.1 Damızlık Koyun-Keçi Yetiştiricileri Birliği sözleşmesi yeniden düzenlenmelidir. Bu düzenlemeyle, Teknik Örgütlenme, Birlik'in temel görevi durumuna dönüştürülmelidir. Sözleşmeye ayrıca üyeliği özendirecek ve Birlik'in üniversiteler, kamu kurumları ve mesleki örgütlerle birlikte çalışması konusunda yaptırımcı maddeler konulmalıdır. Bir önemli konu da, koyun ve keçinin iki ayrı birlik şeklinde örgütlenmesinin zorunlu olduğudur.

4.2 Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı bünyesinde "Hayvan Islahı Genel Müdürlüğü" kurulmalı ve bu müdürlüğe bağlı "Keçicilik Araştırma Birimi" oluşturulmalıdır. Bu bağlamda, bütün ilgi gruplarıyla araştırma bazında birlikteliği sağlamak üzere "Keçicilik Konseyi"nin de yasal alt yapısı gerçekleştirilmelidir.

4.3 Kamu Meraları, Yaylak ve Kışlalar Yasası'nda iki temel konuda yeni düzenleme yapılmalıdır. Bunlar, biri mera komisyonu birimlerinde birliğin temsili, ikincisi

de kimi orman içi ve kenarı meraların denetimli olmak koşuluyla özellikle melez süt keçilerin yararlandırılmasına tahsis edilmesidir.

SONUÇ

Keçi yetiştiriciliğinin geliştirilmesi, bu üretim dalında çalışan çiftçilerin dirliği kadar, iç pazar gereksinimlerinin karşılanması ve dışsatım olanaklarının iyileştirilmesi bakımından da önemlidir. Bu bağlamda, AB ülkelerinin hayvansal üretim dengelerine bakıldığında, sığır ürünleri bakımından genel olarak fazlalığın, buna karşılık koyun ve keçi ürünleri açısından önemli düzeylerde açıkları olduğu göz önüne alınmalıdır. Buna göre, 2005 yılından sonra, gerek AB Tarım Müktesebatı görüşmelerinde, gerekse tarımdaki gümrük fonlarının aşamalı olarak kaldırılmasının gündeme gelmesiyle, hayvan yetiştiriciliğinde iki önemli konunun Türkiye'nin karşısına çıkacağı bilinmelidir. Birincisi, AB sığır ürünlerinin Türkiye pazarına girişi, ikincisi de koyun ve keçi ürünlerinin AB'ye dışsatımı konusu olacaktır. Türkiye, bu duruma ivedilikle hazırlık yapmalı, sığır yetiştiriciliğinde hedefi iç pazarı korumak olmalı, koyun ve keçi yetiştiriciliğinde ise, AB standartlarına uygun üretim yaparak dışsatımı amaçlamalıdır.

Bu makale için yararlanılan kaynaklar

1. DİE, Tarımsal Üretim, Fiyat, Değer, 2003. Ankara.
2. Koyuncu, M., 2005. Keçi Yetiştiriciliğinin Dünya ve Türkiye Stratejileri, Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi 2005 Bildirisi, İzmir.
3. Kaymakçı, M.; E. Tuncel; O. Güney, 2005. Türkiye'de Süt Keçisi Islahı Çalışmaları, Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi 2005 Bildirisi, İzmir.
4. Dellal, İ.; G. Dellal, 2005. Türkiye Keçi Yetiştiriciliğinin Ekonomisi, Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi 2005 Bildirisi, İzmir.
5. Uysal, H.; S. Kılıç, 2005. Türkiye'de Keçi Sütü Üretimi ve Değerlendirme Olanakları, Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi 2005 Bildirisi, İzmir.
6. Kaymakçı, M., A. Eliçin, F. Işın, T. Taşkın, O. Karaca, E. Tuncel, M. Ertuğrul, M. Özder, O. Güney, O. Gürsoy, O. Torun, H. Emsen, S. Seymen, H. Geren, A. Odabaşı, R. Sönmez, 2005. Türkiye Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliği Üzerine Teknik ve Ekonomik Yaklaşımlar, Türkiye Ziraat Mühendisliği Altıncı Teknik Kongresi Bildirisi, 3-7 Ocak, Ankara.
7. Kaymakçı, M.; T. Taşkın; F. E. Ataç, 2005. Keçi-Orman ve İnsan İlişkilerinin Düzenlenmesinde Bir Sistem Önerisi, Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi 2005 Bildirisi, İzmir.
8. Avcioğlu, R.; H. Soya; H. Geren, 2005. Türkiye'de Keçi Yetiştiriciliğinde Meraların Önemi, Durumu ve İyileştirme Yöntemleri, Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi 2005 Bildirisi, İzmir.
9. Babayiğit, İ; M. Keskin, 2005. Keçi-Orman İlişkileri ve Geleceği, Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi 2005 Bildirisi, İzmir.
10. Güney, O.; M. Kaymakçı; O. Karaca; T. Savaş, 2005. Türkiye'de Süt Keçisi Islahının Geleceği Üzerine Kimi Öneriler, Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi 2005 Bildirisi, İzmir.
11. Karabulut, A.; S. Akkan; A. Alçiçek, 2005. Süt Keçilerinin Beslenmesi ve Sorunları, Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi 2005 Bildirisi, İzmir.
12. Baytekin, H.; İ. Y. Yurtman; T. Savaş, 2005. Süt Keçiciliğinde Kaba Yem Üretim Organizasyonu: Çanakkale Koşulları İçin Yarı Entansif İşletme Modeli Temelinde Bir Değerlendirme, Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi 2005 Bildirisi, İzmir.
13. Koşum, N.; A. Alçiçek; A. Önenç, 2005. Süt Keçisi Yetiştiriciliğinde Kaliteli Et Üretme Olanakları, Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi 2005 Bildirisi, İzmir.

14. Çelik,K.; İ.E.Ersoy; F. Savan, 2005. Üre İle Muamele Edilmiş Buğday Samanı Kullanımının Ezine Saanen Erkek Oğlaklarında Besi Performansına Etkisi, Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi 2005 Bildirisi, İzmir.
15. Kennerman, E., 2005. Keçilerde Sağlık Koruma, Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi 2005 Bildirisi, İzmir.
16. Daş, G.; T. Savaş; A. Uzatıcı; A. Konyalı; 2005. Bir Süt Keçisi Sürüsünde Sağlık Kayıtlarının Analizi, Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi 2005 Bildirisi, İzmir.
17. Taşkın, T.; T. Savaş; F. E. Ataç; G. Daş; 2005. Süt Keçisi Yetiştiriciliğinde Sağlık Koruma Üzerine Bir Organizasyon Modeli, Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi 2005 Bildirisi, İzmir.
18. Veral, S., 2005. Keçi Sütünün Değerlendirilmesi, Keçi Sütünden Beyaz Peynir Üretim Teknolojisi, Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi 2005 Bildirisi, İzmir.
19. Dolunay, A.; M. Kormaz; H. Aklan, 2005. Batı Anadolu Bölgesinin Silvopastoral Sistemleri ve Kıl Keçisi Otlatmacılığındaki Yeri ve Önemi, Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi 2005 Bildirisi, İzmir.
20. Kaymakçı, M.; T. Taşkın; S. Seymen, 2005. Süt Keçisi İslahında Damızlık Koyun-Keçi Birliklerinin İşlevleri, Süt Keçiciliği Ulusal Kongresi 2005 Bildirisi, İzmir.